

Dziennik Małostocki

GRATULACJE GABINETU FRANCUSKIEGO DLA BRIANDA

I Instrukcje w sprawie Nadrenji
PARYŻ. 15.9. Rada ministrów odbyła wczoraj nadzwyczajne posiedzenie pod przewodnictwem Poincarégo.
Zaakceptowano jednogłośnie stanowisko Brianda w Genewie i złożono mu gratulacje z powodu ostatniej mowy.
Rada ministrów udzieliła dalszej pełnomocnictw i dokładnych instrukcji co do dalszych rokowań w sprawie Nadrenji.

GDZIE POLSKA JEST W TEJ WIELKIEJ GRZE Za jaką cenę straż niemiecka stanie znów nad Renem

BERLIN. 15.9. — Tel. wł. — Kanclerz Müller nadesłał tu wczoraj kwestionariusz, w którym zapytuje członków gabinetu o opinie co do rozszerzenia koncesyj niemieckich za natychmiastowe opróżnienie całej Nadrenji.
Zadane odpowiedzi na poszczególne zapytania sformułowane zostaną na jutrzejszym posiedzeniu gabinetu Rzeszy pod przewodnictwem ministra Reichswehry Groenera.

Tem samym punktem ciężkości politycznych decyzji nad Lemanem przesunięty został chwilowo do Berlina i Baden - Baden, gdzie przebywa Stresemann, utrzymując ożywiony kontakt tak z delegacją niemiecką w Genewie, jak i z gabinetem w Berlinie.
Kanclerz Müller powrócił do Berlina we wtorek przed południem. (Mj.)

Plan opracuje odpowiednia komisja ekspertów z udziałem Stanów Zjednoczonych.
2) W kwestii t. zw. bezpieczeństwa opór niemiecki był od początku najsilniejszy. Na czwartkowej konferencji 6 mocarstw Müller przekonywał, że rząd jego nie może zgodzić się na międzynarodową kontrolę wojskową w strefie nadreńskiej. Wobec tego Briand wysunął propozycję utworzenia cywilnej komisji stwierdzenia i pojednania („Commission de constatation et de reconciliation“). Müller gotów jest zgodzić się na tę formę utajonej kontroli, jeśli trwać będzie ona tylko do roku 1935.

3) Niemcy zawrą traktat handlowy z Polską, co najmniej zaś prowizorium handlowe jeszcze w bież. roku.
4) Wezmą udział w międzynarodowych pożyczkach dla Francji i Belgii na wypłatę odszkodowań dla obywateli zniszczonych terenów wojennych.
5) W sprawie przyłączenia Austrii do Niemiec Briand zrezygnował z żądania oficjalnego wyrażenia się przez rząd niemiecki propagandy anszluszowej, ponieważ za pośrednictwem Benesa doszło do skutku porozumienie z kanclerzem Seiplem w sprawie oparcia Austrii o Mała Entente, za co Wiedeń otrzymał pewne ułatwienia w dziedzinie finansowo - politycznej.

PIELGRZYMKĄ CZICZERINĄ DO PARYŻA

po naprawę stosunków sowiecko-francuskich
PARYŻ. 15.9. Cziczerin ma zamiar przybyć do Paryża, celem odbycia konferencji z Poincaré i Briandem w sprawie stosunków między Francją a Rosją sowiecką.
Cziczerin będzie wyposażony we wszystkie pełnomocnictwa.

Francja i Niemcy kończą już układy Ustępliwość nad Sekwaną musi wzmocnić czujność Polski

PARYŻ. 15.9. „Echo de Paris“ ogłasza półrządowe oświadczenie, według którego rokowania genewskie doprowadziły do naszkicowania projektu uregulowania sprawy Nadrenji i odszkodowań.
Pewne jest, że istnieje zupełnie porozumienie co do podjęcia rokowań w sprawie rewizji odszkodowań, czemu się dotychczas Francja stale sprzeciwiała.
Briand w wywiadzie z przedstawicielem „Excelsiora“ o-

świadczył, że jest najlepszej myśli i że rokowania z Niemcami w ciągu kilku dni doprowadzą do pomyślnego wyniku.
Nawet w czasie nieobecności Brianda toczyły się w Genewie żywe rozmowy między kanclerzem Müllerem i delegacją francuską, której w nieobecności ministra spraw zagranicznych przewodzi Paul Boncour. Sprawa porozumienia posunęła się znacznie naprzód.

BERLIN. 15.9. Posiedzenie gabinetu Rzeszy w sprawie Nadrenji odbędzie się jutro po południu. Gabinet ma rozpatrzyć propozycję Brianda, zmierzającą do utworzenia między narodowej komisji kontrolnej Nadrenji oraz powołania specjalnego komitetu ekspertów, który ma opracować wnioski w sprawie ewentualnej rewizji planu Dawesa i częściowej mobilizacji długów Rzeszy.

BERLIN. 15.9. — Tel. wł. — Na podstawie autorytatywnych informacji, uzyskanych przez korespondenta naszego pisma, nadaje się następująco w przybliżeniu określić ramy, w jakich dochodzi do skutku

Gen. Nobile przed komisją śledczą za katastrofę „Italii“

Jak donoszą z Rzymu, rząd włoski wyznaczył specjalną komisję śledczą dla zbadania przyczyn katastrofy „Italii“

„Królówie polscy robili zawsze chłopom sprawiedliwość“

Chłop z ziemi wyzuty przyszedł pieszo z pod Lwowa po sprawiedliwość do P. Prezydenta Rzplitej

WARSZAWA 15.9. Dziś zrana na Zamku warszawskim zjawił się gość osobliwy.

Szedł p. Nanowski 14 dni, rozpytując ludzi po drogach, którzy trafili do Warszawy.

Podziemna Litwa wzywa do walki z uzurpatorami władzy w Kownie

GENEWA. 15.9. Dzienniki pojąją z Kowna tekst rezolucji byłych bojowników o niepodległość Litwy, oraz przedstawienie li różnych partii, powziętej na tajnej konferencji.

nie komitetu zbawienia, aby uzgodnić wysiłki stronnictw i klas w walce z uzurpatorami.

BERLIN. 15.9. — Tel. wł. — Na podstawie autorytatywnych informacji, uzyskanych przez korespondenta naszego pisma, nadaje się następująco w przybliżeniu określić ramy, w jakich dochodzi do skutku

BERLIN. 15.9. „Kreuzzeitung“ zaзнача, że w projektowanym „komitecie stwierdzającym“ mieliby być reprezentowani wszyscy sy-

Włościanin z Czeremchowa w województwie lwowskim, Jan de Tarnawa Nanowski, 51-letni mężczyzna, przybył ze Lwowa niechcąc, by osobiście wreczył prośbę p. Prezydentowi Rzplitej.

Bez śladu zmęczenia, świeży i krzepki, opowiada p. Nanowski swoją historię, smutną i tragiczną historię chłopca, którego wyzuto z ziemi, pozostawiając go wraz z dziećmi i żoną pod gołym niebem od blisko 2 miesięcy.

POŁÓW FERALNEJ TRZYNASTKI

Szulercza gra dyktatora na strunach przesądu Hiszpanów

Z Hiszpanji, jak z otoczonego wysokim murem i dobrze strzeżonego szpitala warjatów, dolatują dziwne i niepokojące głosy.
Co się tam naprawdę dzieje, nie wiemy. Tyle tylko sam dyktator Primo de Rivera pozwala nam do wiedzieć się, że jak on przed pięć laty, wyzyskując przesadne usposobienie Hiszpanów, przeprowadził swój zamach wojskowy dnia 13-go września, tak samo teraz opozycja, grając na tej samej

Prawda, że kiedy pięć lat temu obejmował władzę, Hiszpania była w opłakanym stanie, w upadku ekonomicznym, w rozkładzie politycznym, w którym kon-

stytucja stała się martwą literą, bo rządzący właściwie małe lokalne kliczki. Armie dotknął także rozkład w postaci komitetów oficerskich, czyli „Junt“, wojna w Ma-

roku stała się zmorem narodu, powaga Hiszpanji zagranicą równała się zeru, w kraju szerzyły się strajki i terrory lokalne, a republikanie zagrożali istnieniu monarchii.
A co po pięciu latach Rivera zapisał we wszystkich tych rubrykach? Z konstytucji nie zostało nic, a na jej miejsce powstało tylko śmieszne, mianowane przez niego, dpradce Zgromadzenie Narodowe. Zamiast wielu kliczek, zaprowadził

Lecz posłuchajmy, co mówi p. Nanowski w swem podaniu do p. Prezydenta.

Pochwalony Jezus Chrystus! Najłaskawszy Panie Prezydencie! Jako do najwyższej władzy w Polsce udaliśmy się do Jasnej Wielmożnego Pana Prezydenta o sprawiedliwość.

W roku 1922 właściciel majątku Czeremchów w powiecie Bóbrka w województwie lwowskim Leon Gelewski — przechrzcony z Gelewa na Gelewski — ogłosił, że parceluje folwark. Sprzedaliśmy nasz grunt i dom po ojcach i kupiliśmy w Czeremchowie 33 morgi pola.

Pieniądze zabrali, ziemię nam odebrali i wyrzucili nas z dziećmi na ulicę. Procesujemy się już lat pięć, na adwokatów nie mamy już pieniędzy, a sprawiedliwości nigdzie znaleźć nie możemy.

Urządziliśmy z księdzem Jamłłą i szlachą, że królówie polscy robili zawsze chłopstwu sprawiedliwość, więc udaliśmy się do Najłaskawszego Pana Prezydenta, żeby kazał przysłać z sądu powiatowego w Chocanowie i z sądu okręgowego w Brzeżanach akta naszej sprawy i sam się przekonał jak nas obłąkali i pokrzywdzili i aby wyznaczył sąd, który nie da sobie zawrócić głowy adwokatom.

Teraz na zime nie mamy się już gdzie podziąć, ani nawet pozwolić, więc prosimy Najłaskawszego Pana Prezydenta o sprawiedliwość, której nie możemy znaleźć.

↑ Pochwalony Jezus Chrystus. ↑ Jan de Tarnawa Nanowski † Teodozja de Tarnawa Nanowska, rolnicy w Czeremchowie, powiat Bóbrka, woj. lwowskie.

P. Nanowski dziś będzie przyjęty przez p. Prezydenta i osobiście wreczy swe podanie.

UJARZMIONY WICHER

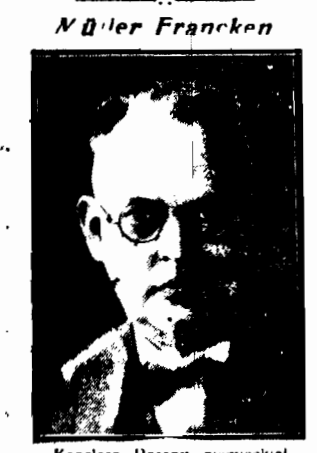

Wicher, co pedzi wciąż górnie Obiecał wtręty i turate W smreki dmuchając, jak w żagle, Lecz przed nią wstrzymał się nagie, Przypadł pokornie do skały I pełznie cichy, nieśmiały, By czołem bić u Jej nóżek, Jak najniższy ze służek, (C)

„Mickiewicz poeta litewskim, piszącym po polsku“ Waldemar nie ustaje w prowokacjach

GDANSK. 15.9. „Baltische Presse“ zamieszcza wywiad z Waldemarasem.
Na zapytanie czy Wilno jest miastem polskim czy litewskim — Waldemar odpowiada, że Wilno nie jest polskie, ani też, niestety, litewskie. Jest to bowiem miasto żydowskie.

Na uwagę korespondenta, że z Wilna, najważniejszego ośrodka kulturalnego Polski, wyszedł Marszałek Piłsudski, a niegdyś Mickiewicz i Słowacki — odpowiedział Waldemar, że Mickiewicz był poetą litewskim, piszącym w polskim języku.

Kanclerz Rzeszy niemieckiej.

Wojnę zjadliwym osom wypowiedział rząd niemiecki

BERLIN. 15.9. Władze postanowiły przystąpić do systematycznego zwalczania plag os w północnych Niemczech, której ofiarą padło w tym roku półtoraroczne dziecko i pewien nauczyciel, który niebawem nastąpił na gniazdo os.

Jedną wielką kłikę

na kraj cały, który dalej upada ekonomicznie. Z armii usunął najsłabniejszych generałów jak Berengera, a pomimo to drży przed buntami jej odłamu i buntami od góry, np. od strony marszałka Weylera.

Maroko chciał już zupełnie zaprzepścić, na szczęście jednak powstanie rozszerzyło się na część francuską i tylko przy pomocy Francji udało się zaprowadzić jakiegoś spokoju. Jaka zaś jest powaga Hiszpanji zagranicą świadczy humoreska z wystąpieniem Hiszpanji z Ligi Narodów i jej powrotem, zamiast terrorów lokalnych w całym kraju panuje terror, a o republice dziś wszyscy mówią.

Opozycja widzi w niej deskę ratunku. Król, który się raz wyraził, że gdyby naród zaprowadził republikę, on by pierwszy dobył miecza na jej obronę, ma do myślenia, czy to nie jedyny sposób pozbycia się dyktatora, a wreszcie sam Rivera nieraz

straszy króla ogłoszeniem republiki. Najgorsza z pewnością byłaby republika Rivery, bo pozostałaby tem, co jest bez takiego nawet hamulca samowoli dyktatora, jakim jest dzisiaj władza korony.

Uwięziony miliarder sowiecki Roitburg pochodzi z Warszawy

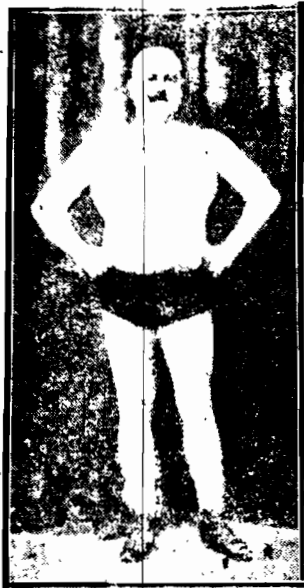
MOSKWA. 15.9. Władze sowieckie aresztowały w Moskwie niejakiego Edwarda Roitburga oskarżonego o magazynowanie towarów bławatnych i nielegalną ich sprzedaż.
Roitburg należy do nowej „burżuazji sowieckiej“. Jego obroty handlowe sięgały kilku milionów rubli rocznie.
Pisma sowieckie podały, że Roitburg pochodzi z Warszawy gdzie podobno mieszkać ma jego rodzina.

Dr. Nadolny

posej niemieckiej w Turcji, wymieniany jako kandydat na następcę zmarłego hr. Brockdorff Rantzaua na stanowisko posła niemieckiego w Moskwie.

Nagły zgon w cukierni

WARSZAWA 15.9. Jeden z najlepszych piekarzy polskich, Konstanty Podgórski, znany sportowcem i były zastępca kierownika brzozyńskiej cukrowni, zmarł wskutek aneurizmu serca, wczoraj nagle w cukrowni Loursa, siedząc na werandzie przy stole.

Siostrzeniec cara Mikołaja -- jest subje (tem w sklepie
Dano mu tylko trzy dni urlopu na ślub

W Londynie odbył się ślub rosyjskiego księcia Jerzego, siostrzeńca cara Mikołaja II. Książę Jerzy poślubił swą kuzynkę, córkę w. ks. ed. Pawła.

Narzeczeni dostali tylko 3 dni urlopu na swoje wesele.

Oboje bowiem zajmują posady ekspedjentów sklepowych w wielkim domu towarowym, który obecnie z powodu w ciężkiego ruchu na początku sezonu jesiennego nie może swym funkcjonarzystom udzielić dłuższego urlopu.

Oryginalna para

Najgrubsza dziewczyna świata — Tita — i najmniejszy karzełek 34-letni „Karlo”. W cyrku londyńskim zbadała para zrozumiela sensację.

Na czym siedzisz człowieku
Na 400 rozmaitych krzesłach

BERLIN. 15.9. W Stuttgarcie otwarto dzisiaj wystawę pod nazwą „Krzesła”. 400 typów krzesel daje pogląd na rozwój przemysłu.

Znowu Wiecek

Zdjęcie na płytach „ALFA”

Bohater Błękitnego Koła Polski w Poznaniu już po raz piąty był uwięziony jako zwycięzca.

CZY DOBRZE JEST
gdy agent handlowy jest kochliwy
Chińskie panny nie są mniej sprytne, niż warszawianki

Niejak pan Palmer, młodzieniec przystojny, elegancki, wyjechał z Kansas City do Chin, do Szanghaju, wysłany przez swego szefa firmy, celem załatwienia ważnego interesu handlowego.

Palmer po przybyciu do Szanghaju udał się do wytwornej restauracji na kolację. Opadał przy jednym ze stołów siedziała młoda, czarująca Chinka z poważnym starszym panem. Promienie oczu młodzieńca z Dalekiego Zachodu zbiegły się z promieniami żreńcu uroczej dziewczyny z Dalekiego Wschodu.

Młodzi zamienili ze sobą przyjaźne uśmiechy.

John Palmer uczył w sercu gwałtowną miłość od pierwszego wejrzenia. Nie namyślając się długo, wstał i podszedł do stołu, przy którym spożywała kolację zachwycająca Chinka.

Chińskie dziewczę okazało wiele sprytu i przytomności umysłu, bo bez chwili wahania rzekło najczystszy angielski językiem: — Pozwól, ojczulku, że ci przedstawię mego znajomego, pana Browna.

Ojczulek zrobił bardzo uprzejmie minę i poprosił pana Browna, by zechciał usiąść, a przytomna i orientująca się w sytuacji panienka dodała:

Numer mego telefonu jest ten sam co dawniej, panie Brown. — Piękna Chinka wymieniła ów numer telefonu. — Może pan jutro do mnie przed południem zadzwoni?

Twarz młodzieńca zajaśniała radością. Przynęcił, że zatelefonuje napewno i rzeczwiście zatelefonował.

Rozmowa była bardzo ożywiona i naznaczono sobie spotkanie.

Tego samego dnia Palmer udał się do chińskiej firmy, aby załatwić polecenia mu przez szefa sprawę handlową.

Wprowadzono go do gabinetu właściciela. Palmer spojrzął i o-

niemiał... Szeł firmy był nikim innym jak tylko ojcem owej uroczej Chinki.

— Pan Brown? — zapytał Chinczyk — a mnie zameldowano pana pod nazwiskiem Palmer.

— Bo właściwie jestem Palmer... — bąkał skonsternowany agent.

Z zamierzchłych czasów

Uroczą artystkę Blanche Le Claire demonstruje świecę alarmową, używaną w czasach, gdy dzwonki elektryczne jeszcze nie były znane.

Wielki pożar w Mławskim
strawił zboża za 50 000 złotych

Nocy ubiegłej w osadzie Szrejsk powiatu mławskiego wybuchnął w zabudowaniach gospodarza Wincetego Jankowskiego pożar, którego pastwa padła 11 stodół, napel-

onych zbożem.

Straty wynoszą zgórą 50.000 zł.

Do gaszenia pożaru zjechało 80 okolicznych straży.

Proszę być grzeczną

Lroczą matczką Anita Pace z siostrą młną stroiuje najukochańszą ze swych lalek.

Można wygrać męża
na loterii za 3 złote!

Pewien młody człowiek w Budapestzie wpadł na oryginalny pomysł zdobycia majątku.

Oto zgłosił się do redakcji jednego z poważnych dzienników i oświadczył zupełnie serio, że swoją osobę puszcza na loterie.

10.000 losów po 2 pengó ma być rozprzedanych wśród kandydatów do małżeństwa, pragnących znaleźć męża młodego, przystojnego, inteligentnego i sympatycznego.

Wszystkie panie, czy to stare czy młode, ładne lub też brzydkie, mogą zakupywać losy.

Ta, której przypadnie w udziale główna wygrana, posłu-

bi inicjatorem tej osobliwej loterii. Inne odejdą z niczem. Ale trudno — to przecież loteria, los rozstrzyga!

Ten młodzieniec z Budapestu jest bardzo praktyczny, bo oprócz żony zyskuje 20.000 pengó. Ostatecznie z żoną będzie mógł wziąć rozwód, co jest bardzo łatwe na Węgrzech, a pieniądze mu pozostaną.

Pierwszy zbiór

Wspaniały okaz pierwszych wprawdzie reńskich z tegorocznej zbiórki.

POLSKA DOBRĄ MATKĄ DLA SWYCH DZIECI
Coraz więcej milionów na cele opieki nad najmłodszymi

WARSZAWA 15.9. W niedzielę rozpoczyna się „Tydzień dziecka”, pierwsza w Polsce na wielką skalę zakrojona impreza, mająca przedstawić społeczeństwu całokształt zagadnienia opieki nad dzieckiem.

Przyznać należy, iż w ostatnich latach Polska poczyniła w kierunku rozwiązania tego zagadnienia wielkie postępy. Obecnie już koszty tej opieki, wykonywanej przez państwo, samorząd i instytucje społeczne, wynoszą

35 milionów zł. rocznie, co stanowi 1.09 zł. na jednego mieszkańca.

Państwo toży 8 mlj. zł., resztę pokrywają samorządy i instytucje społeczne. Główny ciężar spada na samorządy miejskie, których wydatki na ten cel wahają się od 3.81 zł. (Lwów) do 10.87 zł. (Warszawa) na głowę ludności.

Samorządy pozostają w tej dziedzinie daleko w tyle. Ich wydatki na ten cel nie przekraczają 95 groszy na jednego mieszkańca, a niekiedy wynoszą zaledwie grosz!

Pomimo tych 35 milionów, opieka nad dzieckiem nie osiągnęła jeszcze wymaganego poziomu. Dotychczas posiadamy zaledwie 225 stacji opieki nad niemowlętami, 76 żłobków, 8 schronisk dla podrzutek. Liczby te są za małe w stosunku do istotnych potrzeb.

Najbardziej bodaj szwankuje opieka nad

dziećmi matek pracujących.

Rozporządzenie, nakazujące otwieranie przy fabrykach żłobków dla niemowląt nie rozwiązuje zagadnienia. Po pierwsze przemysłowcy nie chcą go wykonywać, po drugie, obowiązują tylko zakłady, zatrudniające ponad 100 kobiet.

Również dzieci, które wyrosły już z okresu niemowlęctwa, a nie osiągnęły jeszcze wieku szkolnego nie posiadają należy-

tej opieki. Kwestję tę rozwiązać może jedynie

gęsta sieć przedszkoli,

których dotychczas posiadamy wprost znikomą ilość.

Oby nadchodzący „Tydzień dziecka” spopularyzował w najszerszych warstwach ideę opieki nad dzieckiem, kwiatem i przy szłością narodu.

Ojciec stracony przez syna w przepaść

Tragiczny zgon bogatego dentysty w Alpach

INSBRUK. 15.9. W okolicy Zillertalu zginął tragiczną śmiercią lekarz - dentysta Max Halsman, który wraz z rodziną spędzał miesiące letnie w Wienbach w Tyrolu.

W czasie wycieczki, którą odbywał wraz z 23-letnim synem Filipem, Halsman spadł rzekomo w przepaść. Lekarze orzekli, że rany nie mogły być skutkiem u-

padku i że zostały mu zadane jeszcze przed straceniem w przepaść. W pobliżu znaleziono nawet okrwawiony kamień.

Jako podejrzanego o to zabójstwo, aresztowano młodego Halsmana.

Zabity Max Halsman był człowiekiem bogatym i posiadał domy w Zurychu i w Berlinie.

Na punkcie sanitarnym w Kaliszu

Zdjęcie na płytach „ALFA”

ogdynowanie licznych potłucz, których doznał jeden z bohaterów kolarzy — Ciesiak z Warszawy.

Czytaicie Przegląd Sportowy

Wojewódzka Wystawa Rolniczo-Przemysłowa w Białymstoku

Dziś o godzinie 12 nastąpi uroczyste otwarcie Wojewódzkiej Wystawy Rolniczo-Przemysłowej w Białymstoku na terenie Zwierzyńca.

Z dniem tym rozpoczyna się Święto Pracy twórczej naszego Województwa na polu

rolnictwa, przemysłu i oświaty, którego wyrazem jest wystawa obecna.

W dzisiejszych czasach wyjątkowej pracy na każdym polu i w każdej dziedzinie — nie mogło stanąć w tyle i nasze Województwo. I ono w

wysciugu pracy bierzy czynny udział od dawna — i dziś pokazuje społeczeństwu co w okresie dziesięcioletnim, od czasu, kiedy miecze na lemieście i na młoty fabryczne przekuto, działo na polu gospodarzo-przemysłowym.

Wystawa nasza jest wypadkową poczynań dawniejszych na tem polu — poczynań rolnictwa i przemysłu naszego Województwa w pojedynczych miastach. Pamiętamy zeszlóroczną Wystawę Rolniczo-Przemysłową w Zabłudowie, żywo w pamięci naszej tkwi Ruchoma Wystawa Prób Wzorów przemysłu krajowego, urządzona w roku zeszłym. Obie te imprezy i pokazy w innych miastach naszego Województwa, były pierwszymi cegiełkami do obecnej budowy.

Zachęcenie pięknymi wynikami prób poprzednich tak rolnicy jak i przemysłowcy w przeświadczeniu ważności i celowości wystawy tłumnie stanęli do zawodów, by pokazać plony pracy swojej.

Pod tym względem Wystawa bogato zaopatrzona w eksponaty z dziedziny gospodarstwa rolnego, jakoteż i przemysłu.

Wystawa Białostocka ma do spełnienia zadań kilka. Ze względu na rolnictwo i przemysł, ma ona za zadanie pokazać jakie na tych polach w okresie powojennym

Województwo nasze poczyniło postępy — ma dalej być Wystawa obecna niejako lekcją przygotowawczą do przyszłej wystawy krajowej w Poznaniu, gdzie i nasze Województwo pokaże wyniki pracy swojej i obecna Wystawa jest niejako zbieraniem materiałów na wystawę krajową. Ma nasza Wystawa i podkład polityczny — jest ona świadectwem „zdobyczy pluga polskiego” i polskiego warsztatu przemysłowego na Wschodzie, a w końcu ma ona zbliżyć producentów z konsumentami i producentów jednej dziedziny z producentami innych dziedzin przemysłowych, a przez wzajemne poznanie i zbliżenie, ułatwienie nawiązania stosunków handlowych, ma okazać nasze braki dotychczasowe i pouczyć jak złemu zapobiec.

Te myśli i zamiary w czyn wprowadzić do dzieła grona ludzi, skupiających się w Wojewódzkim Okręgowym Towarzystwie Rolniczym i w Związku Ziemian. Dzięki ich inicjatywie powstaje Komitet z pp. Zygmuntem Sokolowskim z Grabowa, jako prezesem, wiceprezesami: płk. Ostrowskim, prezydentem miasta, gen. Waraksiewiczem, dow. I dyw. Tadeuszem Tenczyńskim, prezesem Rady Woj. O.T.R. i Leonem Polakiem del. Zw. W. Przem. na czele. Sekretarjat objęli pp.

Witold Pietraszewski, dyrekt. Rady Woj. Zw. K. R. i Tadeusz Szeller, kier. Wojew. Zw. Roln.

Techniczne przeprowadzenie spoczęło w ręku inż. Witolda Wiczorka.

By rozpoczętemu dziełu nadać ramy szersze, otoczyć opieką i pomocą Rządu — uprosił Komitet p. Ministra Roln. Karola Niezabytowskiego o objęcie protektoratu nad Wystawą — zaś p. Wojewoda Białostocki Karol Kirst, zaszczylił Wystawę objęciem honorowej prezesury.

Po zorganizowaniu się or-

ganów wykonawczych zabrano się do pracy iście w amerykański sposób. Ludzie dobrej woli, wprost z poświęceniem się, nie licząc się z czasem roboczym, dniami i nocą poświęcili się dziełu, które w dniu dzisiejszym zostaje oddane pod sąd i opiekę opinii publicznej.

Do niej odwołuje się Komitet z prośbą, by licznym odwiedzaniem Wystawy oddała hold pracy i zadokumentowała, że leży jej na sercu głęboko sprawa budowy i rozbudowy naszego życia gospodarczego.

MINISTER ROLNICTWA, KAROL NIEZABYTOWSKI
Protector Wojewódzkiej Wystawy Rolniczo-Przemysł. w Białymstoku

KAROL KIRST, WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Honorowy Prezes Wojewódzkiej Wystawy Roln.-Przem. w Białymstoku

Zakres działalności Wystawy.

Ramy jakie Komitet Organizacyjny i Wykonawczy Wystawy białostockiej określił są bardzo obszerne, stosownie do wytkniętych celów i do działań, jakie w sobie zamknęła Wystawa ma objąć rolnictwo, przemysł i oświatę naszego Województwa.

Odnosić do tych trzech kierunków — obejmuje Wystawa następujące działy:

1) Dział hodowlany obejmuje: konie, bydło, trzodę chlewną, kozy, owce, króliki, ryby, eksponaty martwe, wykresy, zestawienia statystyczne rodowody zwierząt i kontrole użyteczności zwierząt.

2) Dział Rolniczo-leśny i ogrodniczo-pszczelny zamyka w sobie: produkcję roślinną, nasiennictwo, doświadczalnictwo, rachunkowość rolniczą, meliorację, gleboznawstwo, naprawę ustroju leśnego i związane z tym działy piśmiennictwo.

Dział leśny obejmuje hodowlę lasu, nasiennictwo, szkółkarstwo, ochronę lasu, jego urządzenie i użytkowanie, zalesianie łąki.

Dział ogrodniczy obejmuje owoce, szkółki drzew owocowych, warzywa, przetwory owocowe i warzywne, rośliny doniczkowe, dekoracyjne i kwiatniki, plany ogrodów, zadrzewienie miast i miasteczek, wykresy, inspekty i szklarnie, walka ze szkodnikami, narzędzia ogrodnicze, wikliniarstwo i jedwabnictwo.

Dział pszczelniczy zaprezentuje typy uli, narzędzia pszczelnicze, miody i jego przetwory, wosk, chorobę pszczół i wykresy w zakresie pszczelnictwa wchodzące.

Sekcja przemysłu ludowego obejmuje ludowy przemysł włókienniczy, a więc: wyroby wełniane i lniane, wyroby kopne i kilimkarskie, dywany, obrusy i serwety, koszykar-

stwo, rzeźbiarstwo, kołodziejstwo, stolarstwo, garncarstwo i koronkarstwo.

Bogatym również jest dział przemysłu i handlu, rolnictwa i leśnictwa, górnictwa i hutnictwa, przemysłu mineralnego i naftowego, ceramicznego i szklanego, przemysłu metalowego, przemysłu maszyn, narzędzi i aparatów, przemysłu elektrotechnicznego (dział radiowy), przemysłu włókienniczego, drzewnego, papiernicznego, poligraficznego, chemicznego, garbarskiego i produktów zwierzęcych, przemysłu chemicznego, przemysłu użyteczności publicznej (wodociągi, elektryka), przemysłu usługowego, spożywczego, wyrobów konfekcyjnych, przemysłu zabawkowego, budownictwa i materiałów zastępcze i rzemiosła.

Sekcja oświatowa - statystyczna i krajoznawcza obejmuje: oświatę pozaszkolną, oświatę w wojsku, szkolnictwo zawodowe, pracę społeczną instytucji społecznych na terenie Województwa i wykazanie korzyści dla ogółu z ich prac wynikających, obejmie dalej statystykę, mapy z oznaczeniem zaludnienia, narodowości, instytucji społecznych, warunków komunikacyjnych i pocztowych, podziału administracyjnego i kościelnego, tablice z wykresami, dającymi obraz ludności ogólnej poszczególnych powiatów, przestrzeń ziemi ornej, powierzchni lasów, wód użytkowych, kategorie gospodarstw etc. Obejmuje ten dział dalej szereg wykresów z działu naukowego ze szczególnem uw-

względnieniem krajoznawstwa. Jak z tego suchego wyroku wynika, że Wystawa nasza da dokładny obraz pracy twórczej na polu gospodar-

czem i kulturalno - oświatowym naszego Województwa i pozostawi w duszy zwiedzających wystawę ślad niezatarty.

A jednak wystawa jest! Wbrew przypuszczeniom pesymistów, mimo krótkiego czasu, przy naprawdę szalonym tempie pracy członków komitetu, społeczeństwo dało dowód swej żywotności.

Na wystawie wśród wielu, wielu godnych widzenia rzeczy znajdują się i wytwory poszczególnych związków komunalnych znajdują się wytwory Wydziału Samorządowego.

Samorząd niema granic swej działalności. Szczupłość miejsca będąca do dyspozycji — oraz charakter Wystawy Rolniczo-Przemysłowej — spowodowały, że trzeba było ograniczyć się. Nie mniej jednak chciałbym zwrócić uwagę na cyfry, za ich wymowę.

W roku budżetowym 1927-8 suma budżetów wszystkich związków komunalnych, a więc 13 powiatowych, 49 miast i 180 gmin wiejskich wynosiła przeszło 25.000.000 złotych. W roku obecnym suma ta przekracza 40.000.000 złotych.

W dziesięciu ubiegłych latach samorządy przeznaczyły na cele inwestycyjne przeszło 13.000.000 zł. W roku bieżącym suma preliminowana na inwestycje dosięga kwoty 20.000.000 złotych.

Słuszną więc jest rzeczą, by społeczeństwo zainteresowało się w jakim stosunku uwzględnione są poszczególne dziedziny działalności Samorządu w budżetach związków komunalnych.

W pierwszym rządzie powia-

tove związki komunalne, popularynie Wydziałami Powiatowymi zwane.

Otóż 40,7 proc. budżetów związanych to komunikacja, konserwacja i utrzymywanie dróg i mostów, następnie zdrowie publiczne 14 proc. rolnictwo 11,6 proc. administracja 11,3 proc. opieka społeczna 7,6 proc., oświata 5,8 proc. i reszta na utrzymanie majątku (0,54) spłata długów (2,9), popieranie przemysłu i handlu (0,7), bezpieczeństwo publiczne (1,8) i różne (2,86).

Następnie miasta. Na terytorjum Województwa jest 49 miast, w tem 36 niżej 5000 mieszkańców. W miastach przedewszystkiem administracja pochłania od 22 — 55 proc. przeciętnie 33,8 proc. Im mniejsze miasto tem większe kosztują administracja połączone, a to głównie ze względu na poręczony zakres działania. Drugą pozycję stanowi w budżetach miast

oświata 15,9 proc., trzecią Bezpieczeństwo publiczne 10,8 proc. i Opieka Społeczna 10,6 proc., następnie drogi i ulice 8,5 proc., spłata długów 5,7 proc., zdrowotność 4,8 proc., i inne a więc utrzymanie majątku 3,2 proc., przedsiębiorstwa 2,1 proc., weterynaria 2,1 proc., popieranie przemysłu 0,3 proc. i różne 2,2 proc.

Najgorzej przedstawia się sprawa z gminami wiejskimi. Główną podstawą dochodów gminy wiejskiej to podatek wyrównawczy przeznaczony na pokrycie deficytu. Już deficyt tego nadzwyczajnego źródła dochodu stwierdza, niedostateczność ustawodawstwa obowiązującego w zakresie podstaw dochodowych Gminy wiejskiej.

Ze względu na szczupłe budżety oraz w łączności z poręczonym zakresem działania na pierwszy plan wybijają się koszty administracyjne przeciętnie

około 50 proc. następnie utrzymanie Szkół powszechnych około 30 proc. — przyczem inne dziedziny wobec takiego stanu rzeczy znajdują stosunkowo małe uwzględnienie. W ostatnim roku gminy wiejskie specjalnie zainteresowały się dziedziną rolnictwa.

Niezależnie od budżetów ludność gmin wiejskich wykonuje szarwark na drogach gminnych oraz w niektórych powiatach wprost żywiłowo podjęła akcję melioracyjną pod egidą Wydziałów powiatowych.

Tak się przedstawia fragment spraw samorządowych w świetle cyfr. Umyślnie unikałem specjalnej dokładności nie chcąc nuzzyć czytelników.

Chciałbym jednak, by społeczeństwo zdało sobie sprawę z tempa pracy Samorządu, chciałbym, by, społeczeństwo naprawdę tę pracę i jej szczegółami się zainteresowało. Ewentualna krytyka przy dokładnej znajomości sprawy może dużo pomóc w rozpowszechnieniu idei Samorządu.

Celestyn Galasiewicz.

Dzisiejszy Bal w Resursie Obywatelskiej.

Z okazji Wojewódzkiej Wystawy Rolniczo-Przemysłowej — dziś w salach Resursy Obywatelskiej pod protektoratem p. Wojewodzin Kłatowej odbędzie się bal. Całkowity dochód przeznaczony na cele opieki społecznej.

Przed otwarciem Wystawy.

Z racji otwarcia wojewódzkiej wystawy Rolniczo-Przemysłowej, dziś o godz. 10 rano w Kościele Farnym, Ks. Dziekan Chodyko

odprawi masę świętą. Uroczyste otwarcie wystawy nastąpi o godz. 12-ej w południu.

Inż. Witold Wiczorek
Dyrektor Wojewódzkiej Wystawy Rolniczo-Przemysłowej w Białymstoku

Zygmunt Sokolowski z Grabowa
Prezes Komitetu Woj. Wystawy Rolniczo-Przemysłowej w Białymstoku

Na terenie Wystawy przed jej otwarciem

Dzięki uprzejmości dyrektora inż. Witolda Wiczorka możemy jeszcze przed dalszym otwarciem Wojewódzkiej Wystawy Rolniczo-Przemysłowej podzielić się z czytelnikami „Dziennika Białostockiego” niektórymi szczegółami tej wspaniałej rewii dorobku gospodarczego naszego rozległego województwa w okresie pierwszych dziesięciu lat niepodległego życia państwowego Polski, a zwłaszcza z ciągu ostatnich dwóch lat od czasu przewrotu majowego, które raz naczyły się szczególnym ożywieniem życia gospodarczego kraju.

Z biura komitetu Wystawy, w którym wre gorączkowa praca organizacyjna, udajemy się w towarzystwie inspektora sekcji hodowlanej p. Sikorskiego oraz kierownika działu propagandowo-organizacyjnego prof. Eherńskiego do siedziby na teren wystawy, oddległy o 3 kilometry od centrum miasta. Utrzymywana obecnie przez prywatną spółkę komunikacja autobusowa pomiędzy miastem a parkiem letnim podczas wystawy będzie oczywiście niewystarczająca. P. insp. Sikorski wyjaśnia, że komitet już o tem pomyślał i zorganizował na cały czas trwania wystawy specjalną tanią komunikację samochodową.

Po przybyciu na teren wystawy p. dyrektor inż. Witold Wiczorek, oprowadzając mnie po całej

wystawie, wyjaśnia szczegółowo rozmieszczenie oddzielnych działów i wtajemnicza w różne szczegóły.

Na dużym placu przed pawilonem, w którym mieścić się będzie kawiarnia i mleczarnia, odbywać się będą podczas wystawy próby dzielności.

W dziale hodowlanym ustawiony już jest cały szereg stoisk, zajmujących łącznie przestrzeń 560 metrów. Będą tu wystawione konie pełnej krwi, półkrwi, poślągowe reproduktory, matki, bydło rasowe, trzoda chlewna i t. d. Poza tem w dziale tym znajdują miejsce eksponaty martwe oraz wykresy i zestawienia statystyczne. Biuro wystawy otrzymało od eksponentów około 200 zgłoszeń na rasowe bydło i przeszło 120 na konie pełnej krwi i półkrwi.

W nowej, obecnie specjalnie z powodu wystawy przyłączonej części parku letniego, mieścić się będą działy rolne i leśny. Wybudowany został duży pawilon rolnictwa z boku stały pawilony leśny i tartaków państwowych w Czarnej Wsi oraz spółdzielni rolniczo-handlowej.

Celem propagandy ogólnotowarowej bydownictwa wybudowana została oryginalna chata kurpłowska, a w pobliżu jej pawilon, którego ściany w przekrojach ilustrują sposoby budowania z materiałów za-

stępnych. Wewnątrz pawilonu znajdują się maszyny, wyrabiające pustaki, dachówkę, cembrowinę i t. p. oraz gotowe materiały zastępcze.

Specjalni instruktorzy wskaźwać będą przybywającym na wystawę włościanom jak należy budować chaty, względnie w jaki sposób zamienić pewne części w starych, by uchronić gospodarstwa wiejskie od pożarów.

W ten sposób wystawa niewątpliwie wydatnie przyczyni się do podniesienia stanu wsi naszego województwa pod względem bezpieczeństwa ogólnego.

Gmach byłego teatru letniego zmieniony został nie do poznania. Stara rudera przelstoczyła się w olbrzymi pięknie udekorowany, ślący wszelkimi możliwymi kolorami, gmach przemysłu i handlu. Tu najbardziej okazałe wygląda szereg stoisk kilku najpoważniejszych fabryk białostockich, zjednoczonych w Związku Wielkiego Przemysłu oraz gustowny pawilon fabryki dykt firmy Hasbach.

W tymże gmachu mieści się dzieło przemysłu ludowego, który niewątpliwie zainteresuje każdego miłośnika piękna i sztuki ludowej.

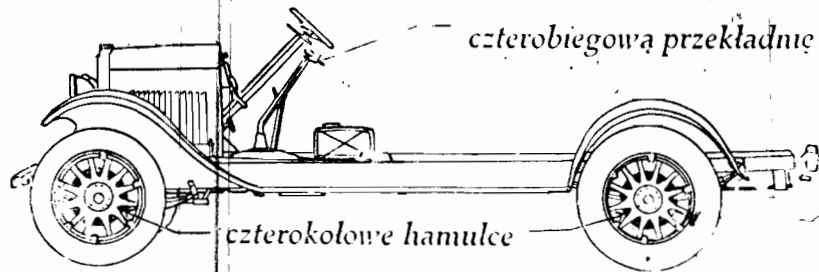
Dział kulturalno-ogólnotowarowy obejmuje szereg eksponatów państwowej szkoły młyniczo-Przemysłowej w Łomży, Związku Kółek Rolniczych w Białymstoku, Wydziału Powiatowego w Ostrołęce, Szkoły Rzemieślniczej Żydowskiej w Białymstoku, Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Białymstoku, Towarzystwa Esperantystów w Białymstoku, L.O.P.P. Związku Straży Pożarnych i wielu innych.

Szereg protegentów wygłosi w czasie trwania wystawy wygłoszą na różne tematy.

Przemówienia te wygłoszone z tak otwartości sceny transmitowane będą przy pomocy gigantofonów firmy Philips na terenie całej wystawy.

Firma Philips uruchomi również na czas wystawy specjalną radiostację nadawczą.

Nie chcemy zdradzić dalszych szczegółów wystawy w przekonaniu, że ten krótki pobieżny opis zechcei każdego do zwiedzenia wystawy, która po otwarciu i w ruchu przedstawi się jeszcze bardziej okazała i będzie świadczyła o tężyźnie gospodarczej naszego województwa.

Cena
Zł. 7.950 — Loco Warszawa, łącznie z podajnikiem obrotowym.

Na żądanie komplet opon balonowych 22" o Zł. 190.— dodatkowa.

Nowy model samochodu ciężarowego Chevrolet

UKAZANIE się na rynku nowego modelu ciężarowego samochodu Chevrolet jest prawdziwą sensacją w produkcji samochodowej.

Samośód ten posiada bowiem wszystkie zasadnicze zalety, które przyczyniły się do olbrzymiej popularności ciężarowego wozu Chevrolet. Poza tem uległ on dalszym ulepszeniom; otrzymując mianowicie:

1. czterokołowe hamulce, gwarantujące zupełną bezpieczeństwo przy najgorszych drogach, lub wśród największego ruchu;
2. czterobiegową przekładnię, działającą czterema biegami w przód i jednym wstecz, co pozwala na całkowite wykorzystanie silnika;
3. łożyska kulkowe w mechanizmie kierownicy, co znakomicie ułatwia sterowanie;
4. półeliptyczne resory, zaopatrzone

w amortyzujące płytki, jak u wozu osobowego;

5. wzmocnione podwozie oraz zwiększona nowemu typu;

6. stalowy zderzak przedni.

Nowy ten typ samochodu ciężarowego Chevrolet, idealnie zastosowany do szybkiego transportu wszelkiego rodzaju ładunków, zawdzięczając olbrzymim zaletom technicznym General Motors, jest do nabycia po wyjątkowo niskiej cenie, poza wszelką konkurencją.

Próbę tego samochodu w porównaniu z najbliższym zastępcstwem General Motors wykaże wszystkie jego zalety. Wyrób General Motors.

Upoważnione Zastępstwo
H. SCHEFFERSCHMIDT & KOCH,
Białystok, Sienkiewicza 27, tel. 3-32

SAMOCOHODU CIĘŻAROWEGO CHEVROLET

GENERAL MOTORS W POLSCE, WARSZAWA

Wyjazd p. Wojewody Kirsta NA ZJAZD.

Bezpośrednio po otwarciu wystawy przemysłowo-rolniczej w Białymstoku p. Wojewoda Kirst wyjeżdża dnia 16 bm. do Warszawy celem wzięcia udziału w jednodzielnym zjeździe Wojewodów w Ministerstwie Spraw Wewnętrz-

nych w sprawach aprowizacyjnych. W dniu 18 bm. wraca p. Wojewoda na kilka godzin do Białostoku, poczem wyjeżdża na pięciodzienne urlop zdrowotny, który zamierza spędzić w uzdrowisku Piaszczanach.

Zebranie Komitetu BUDOWY POMNIKA

dla poległych żołnierzy i oficerów 42 p.p.

W dniu 15 b.m. odbyło się w gabinecie p. Wojewody Białostockiego i pod jego przewodnictwem zebranie komitetu budowy pomnika dla poległych żołnierzy i oficerów 42 p.p.

Komitet na wniosek p. Wojewody uchwalił: 1) przyjąć rezygnację z obowiązków członków Dyrektora Banku Polskiego p. Wysockiego i p. Szymańskiej i kooptować na ich miejsce p.p. Kocielną i dr. Korzeczenia i Markusa, 2) prosić przewodniczącego komisji finansowej p. Młyńskiego o zorganizowanie podsekcji i rozpr. części inter-

sywnej akcji propagandowej wśród najszerszych warstw mieszkanców miasta, 3) prosić przewodniczącego komisji organizacyjnej p. Tenczyńskiego o możliwie szybkie zwołanie posiedzenia komisji celem rozpisania konkursu na projekt pomnika.

Ponadto p. Wojewoda jako przewodniczący wskazał na ustalony już na dzień 15 maja 1929 r. a więc dość bliski termin poświęcenia pomnika, co wymaga wdrożenia bardzo intensywnej i szybkiej pracy przygotowawczej.

Dozór sanitarny nad targami na zwierzęta domowe.

W najbliższych dniach zostaną ogłoszone rozporządzenia p. Wojewody o dozorcze sanitarnym i weterynaryjnym nad targami na zwierzęta domowe i o utrzymaniu grzebni.

Targi na zwierzęta dzielą się na większe pod stałym nadzorem lekarzy weterynaryjnych i mniejsze targi, zupełnie zwolnione od nadzoru. Jednocześnie rozporządzenie to przewiduje należyte urządzenie targowisk, które w miastach powiatowych muszą być wybrukowane i zaopatrzone w wagę pomostową. Grzebniowiska muszą być ogro-

dzone i utrzymywane przez gminy stale w porządku.

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” i przy użyciu takiej, jej czyszczące działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszki u dziewcząt i chłopców, dają zbawienny skutek. W klinikach chorób dziecięcych stosuje się wodę „Franciszka-Józefa” nawet u małych dzieci skłonnych do zaparcia stolca. 829

Posiedzenie Komisji Szacunkowej

Posiedzenie Komisji Szacunkowej do spraw podatku dochodowego z powodu świąt żydowskich przerwano do 17 b. m.

Panowie kupcy -- baczność

Starostwo dokonywa wymiaru kar za nieprzestrzeganie godzin handlu. Spraw tego rodzaju jest już kilkaset. Kary narazi sięgają

do 50 zł. Wszyscy ukarani w razie ponownego przekroczenia godzin handlu podlegać będą karze bezwzględnej aresztu.

Setki protokołów za nielegalną uprawę tytoniu

Władze skarbowe rok rocznie zasypywane są sprawami o nielegalne uprawę tytoniu. Ludność miejscowa tak przyzwyczaiła się do uprawiania tytoniu, że władzom z trudem udaje się wykorzeniać ten nałóg. W wyniku tegorocznej obławy, przeprowadzonej pod kierownictwem inspektorów kontroli skarbowej przy współudziale poli-

cji sporządzono 515 protokołów. Winni poniosą kary w wysokości od 20 do 2000 zł

Od uderzenia pioruna

W zabudowaniach Stanisława Saniewskiego z Zabłudowie dnia 14 bm. od uderzenia pioruna wybuchł pożar. Spłonął chlew i stodoła ze zbożem. W akcji ratunkowej brały udział straż z Zabłudowa i z Białegostoku. Straty wynoszą 20 000 zł.

Zeznania o dochodzie.

Przypomniamy płatnikom podatku dochodowego, aby we własnym interesie niezwłocznie po otrzymaniu od przewodniczącego komisji szacunkowej zapytania w sprawie złożonego zeznania, odpowiedzieli

szczegółowo na wszystkie zapytania. W przeciwnym razie komisja szacunkowa, nie licząc się z zeznaniem płatnika, oszacuje sama dochód według własnych materiałów.

Usiłowanie samobójstwa

Kierownik mleczarni Sejmiku Sokólskiego „Jedność” w Dąbrowie Leon Szelecki, lat 21 w celu

samobójczym postąpił się z karabinu Manlichera w pierś. Rannego w bardzo ciężkim stanie odstawiono do szpitala w Grodnie.

Komunikat.

Pracownia spółdzielcza krawiecko — bielizniarska Absolwentek Państwowej Szkoły Przemysłowej Żeńskiej w Białymstoku przyjmuje zamówienia, wchodzące w zakres krawieczyny i bielizniarstwa codziennie od godz. 8-ej rano do godz. 3 p. p. w lokalu szkoły przy ul. Sienkiewicza 57.

Ceny niskie, wykonanie staranne i wykwinne — przestrzeganie ścisłe terminów.

Vice-Prezesa Komitetu Woj. Wystawy Rolniczo-Przemysłowej w Białymstoku

Witold Pietraszewski

Dyrektor Rady Woj. Okr. Tow. Rol. Sekretarz Komitetu Woj. Wystawy Roln. Przem. w Białymstoku.

Gen. Mikołaj Waraksiewicz Dowódca I. Dywizji Kawalerji

Tadeusz Tończyński Prezes Rady Wojewódzkiej O.T.R.

Płk. Michał Ostrowski Prezydent m. Białegostoku.

Leon Polak Delegat Związku Wielk. Przemysłu

Celestyn Galasiewicz Naczelnik Wydz. Samorządowego Województwa Białostockiego.